

Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de Partij voor de Dieren over massale vissterfte in de Oostvaardersplassen, ingediend op 28 november 2019, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 17 december 2019 (2526324).

---

1. Het college stelt in de beantwoording van vraag 1 dat de vissterfte los staat van het lagere waterpeil. Waarop baseert het college deze conclusie?

Zonder aanpassing van de houten vaste aflaat zou er ongeveer 10 cm extra water hebben gestaan. Hiermee was het warme zuurstofloze water tijdens de extreem warme, niet eerder voorgekomen periode in 2019, niet te voorkomen. Vissterfte heeft in deze periode ook elders in Nederland plaatsgevonden.

2. De droge zomer van 2018 heeft op natuurlijke wijze ertoe geleid dat het waterpeil met 40cm is verlaagd. Erkent het college dat het waterpeil zich niet kon herstellen in de natte herfst- en wintermaanden, doordat in september 2018 dit met opzet werd voorkomen door een deel van de houten vaste aflaat te verwijderen? Erkent het college dat hierdoor het waterpeil in 2019 lager was, dan wanneer de aflaat niet was verlaagd? Zo nee, waarom niet?

Ja, het waterpeil was ongeveer 10 cm lager dan zonder aanpassing van de houten stuw. Er is geen sprake van opzet. Het bleek inderdaad dat na de wintermaanden het waterpeil onvoldoende heeft kunnen herstellen. Daarop voorvloeiend was het waterpeil logischerwijs lager in de zomer van 2019. We hadden hier te maken met een onvoorziene weersomstandigheid.

3. In het Uitvoeringsplan moerasreset Oostvaardersplassen wordt als risico "massale sterfte van vissen" omschreven, "met name in de zomer van 2019", ten gevolge van "zuurstof- en voedseltekort door inkrimpend leefgebied ten gevolge van de verlaging van de waterstand". Om massale vissterfte te voorkomen wordt als preventieve beheersmaatregel genoemd het afvissen van de vissen in de grote plas (en deze uitzetten in het Markermeer). Waarom heeft het college deze preventieve beheersmaatregel niet uitgevoerd? Is het college het met de Partij voor de Dieren eens dat door het niet uitvoeren van deze preventieve beheersmaatregel, er een massale sterfte van vissen heeft plaatsgevonden?

Het extreem warme weer was onvoorzien. Er is gekozen om de preventieve maatregel niet uit te voeren, omdat het afvissen niet mogelijk is vanwege de geringe diepte en aanwezigheid van takken en bomen. Ook is de overlevingskans voor vis alleen in de winterperiode voldoende. In het uitvoeringsplan moerasreset staat aangegeven dat een visvangstput noodzakelijk is en dat er actief water afgelaten moet worden om de vissen naar de vangstput te lokken. Beiden acties worden dit najaar/winter uitgevoerd.

4. Gezien het feit dat het college de preventieve en correctieve beheersmaatregel van zowel het afvissen van levende vissen (om deze uit te plaatsen in het Markermeer) als het opruimen van de dode vissen in de grote plas niet heeft uitgevoerd, hoe heeft het college dan actief gepoogd te voorkomen dat er een uitbraak van botulisme zou plaatsvinden? Welke acties heeft het college hiertoe ondernomen?

Na de vissterfte is gekeken naar twee handelingsopties: 1. Dode vissen opruimen, 2. Water inlaten vanuit het Markermeer. Beide opties zijn onderbouwd afgefallen. Het moeras is niet begaanbaar bij deze lage waterstand. Water inlaten vanuit het Markermeer zou de natuurlijke vertering vertragen en dode vissen verder door het gebied verspreiden.

5. In antwoord 11 wordt gesteld dat het op dit moment niet mogelijk is om veilig watermonsters te nemen, vanwege de lage waterstand, zodat niet bepaald kan worden of de vissterfte invloed heeft gehad op de waterkwaliteit. "Zodra het waterpeil gestegen is, of een nieuw te maken bemonsteringsput beschikbaar is, wordt de bemonstering weer hervat." Aangezien het waterpeil pas verhoogd gaat worden als de moerasreset geslaagd is, en dat nog wel een paar jaar gaat duren: wanneer zal de genoemde bemonsteringsput aangelegd en in gebruik genomen worden? Bent u het met de Partij voor de Dieren eens dat het problematisch is voor de flora en fauna in het gebied wanneer de waterkwaliteit niet in de gaten wordt gehouden?

Voor de bemonstering wordt deze winter een aanlegsteiger gemaakt. Voor de bemonstering van de waterkwaliteit wordt gebruikt gemaakt van de afvoergeul en of visvangstput. De plassen in het moeras zijn een Kader Richtlijn Water lichaam, waardoor de maandelijkse monitoring van de waterkwaliteit geregeld is en uitgevoerd wordt door het waterschap.

6. In de beantwoording van vraag 2 stelt het college dat de op 21 juni 2019 verleende vergunning nodig was omdat er meerdere maatregelen genomen zouden worden die niet in het Natura2000-plan stonden. Als dat het geval is, en de effecten van deze nieuwe maatregelen dus niet eerder waren onderzocht in het Natura2000-plan, waarom is er dan niet juist meer oog geweest voor de effecten van deze maatregelen op flora en fauna, zoals de vissen welke nota bene als risico omschreven staat in het uitvoeringsprogramma?

Naast de aanvraag voor de wet Natuurbescherming is er een milieueffectrapportage opgesteld voor de uitvoering van de maatregelen van de moerasreset. Hiermee zijn alle relevante aspecten zorgvuldig beoordeeld.

7. Al het bovenstaande heeft ertoe geleid dat er minstens 60.000 vissen zijn overleden, een ontstellend hoog aantal. Het college stelt dat ze "het mogelijke gedaan hebben om grootschalige vissterfte in de Oostvaardersplassen te voorkomen". Is het college het, bovenstaande conclusies en vragen in ogenschouw genomen, eens met de Partij voor de Dieren dat dit niet klopt aangezien de preventieve beheersmaatregelen niet zijn uitgevoerd, en dat hierdoor tienduizenden vissen zijn overleden?

Nee, Gedeputeerde Staten hebben het mogelijke gedaan om grootschalige vissterfte in de Oostvaardersplassen te voorkomen. Helaas is dit vanwege de extreme hitte niet gelukt.

8. De Partij voor de Dieren is van mening dat het college een wanbeleid heeft gevoerd gezien het feit dat er expliciet gewaarschuwd is in het uitvoeringsplan voor massale vissterfte in de zomer van 2019 en er desondanks géén preventieve maatregelen zijn uitgevoerd en hierdoor als gevolg zo'n 60.000 vissen op gruwelijke wijze zijn overleden in zuurstof- en voedselarm water. Deelt het college deze mening? Zo ja, welke conclusies en consequenties trekt het college hieruit? Zo nee, waarom niet?

Nee, het betreft een natuurlijk fenomeen en is niet uniek voor Flevoland. Gedeputeerde Staten doen het mogelijke zowel in deze situatie als voor toekomstige situaties.

9. Kunt u deze vragen en deelvragen één voor één **vollledig** beantwoorden, zonder te verwijzen naar eerdere antwoorden en zonder hierbij vragen over te slaan?

Ja